

43/93

Kontrolní závěr z kontroly privatizace státního podniku Editio Supraphon

Zařazení kontroly do plánu kontrolní činnosti NKÚ na II. pololetí 1993 schválilo Kolegium Úřadu na základě podnětu Hospodářského výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, podaného ve smyslu § 17 odst. 2 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu.

Kontrolu provedli pracovníci Odboru hospodářské politiky a Odboru školství a kultury NKÚ v době od 1. prosince 1993 do 18. února 1994 v a. s. Bärenreiter Editio Supraphon, na Ministerstvu kultury, Ministerstvu pro správu národního majetku a jeho privatizaci a u Fondu národního majetku ČR.

Cílem kontroly bylo prověřit správnost privatizace státního podniku Editio Supraphon, zejména dodržení stanovených pravidel a postupů při vymezení jeho majetkové podstaty.

Kontrola se zaměřila na:

- A. Věrohodnost a správnost vykázaného majetku při vzniku s. p. Editio Supraphon.
- B. Věrohodnost a správnost vykázaného majetku pro privatizaci s. p. Editio Supraphon, a to:
 - I. v období schvalování privatizačního projektu k datu 30. 9. 1992,
 - II. v období realizace schváleného privatizačního projektu k datu 30. 9. 1993.
- C. Vypořádání majetku nepoužitelného pro podnikatelské účely.

Námítky proti kontrolním protokolům ve smyslu § 27 odst. 1 zák. č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, nebyly podány.

S e n á t Ú ř a d u (ve složení JUDr. František Bárta - předseda, Mgr. Marie Hošková, Ing. Karel Bidlo a Ing. Jiří Kalivoda - členové) na svém zasedání, které se konalo dne 28. února 1994 v budově NKÚ,

schválil usnesením č. 43/93/23 kontrolní závěr v tomto znění:

- A. Věrohodnost a správnost vykázaného majetku při vzniku s. p. Editio Supraphon (dále s. p. ES) delimitací majetku ze s. p. Supraphon k 1. 12. 1990

1. S. p. ES porušil:

- a) § 347 odst. 3 písmeno b) Hospodářského zákona č. 109/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V něm je stanoveno, že se v hospodářské smlouvě o převodu práva hospodaření

uveče hodnota převáděného majetku podle údajů účetnictví;

- b) § 14 odst. 1 a § 28 odst. 1 písm. a) vyhlášky FMF č. 23/1990 Sb., o účetnictví. V nich je stanoveno, že se účetní doklady přezkávají po věcné i formální stránce před jejich zaúčtováním a že se stavy aktiv a pasiv zachycují na příslušných syntetických, případně analytických účtech ke dni zřízení organizace, k němuž se otvírají účty;
- c) § 41 odst. 1 vyhlášky FMF č. 23/1990 Sb., o účetnictví, v němž je stanoveno, že se správnost stavů hospodářských prostředků na účtech ověřuje inventarizacemi hospodářských prostředků. Dále § 9 odst. 1 písm. a) vyhlášky FMF č. 155/1971 Sb., o inventarizacích hospodářských prostředků, ukládá, že ke dni vzniku organizace se musí provést mimořádná inventarizace hospodářských prostředků, a to ve smyslu § 2 a § 13 této vyhlášky, stanovujících, které z hospodářských prostředků se musí inventarizovat a jakým způsobem.

2. Ministerstvo kultury (dále MK) porušilo:

- a) § 13 odst. 2 nařízení vlády č. 136/1989 Sb., o informační soustavě organizací. V něm je stanoveno, že zakladatel zabezpečuje prověřování formální a věcné správnosti roční účetní závěrky a určuje způsob zabezpečení tohoto prověřování. Podle § 14 téhož nařízení vlády je prověřená účetní závěrka jedním ze základních podkladů pro hodnocení činnosti organizace.

O d ů v o d n ě n í:

K bodu A 1a

Kontrola nebyla předložena hospodářská smlouva v náležitostech dle citovaného paragrafu, ale pouze dílčí delimitační protokoly a jejich dodatky, obsahující neúplné a nepřesné hodnoty aktiv a pasiv předávaných hospodářských prostředků.

Soupisy, které by průkazně vymezovaly předávané hospodářské prostředky, buď v dílčích protokolech chyběly, nebo nebyly úplné a věrohodné.

K bodu A 1b

Správnost údajů, vykazovaných na jednotlivých účtech, nebyla průkazně doložena. Kontrola předložené účetní doklady, dle nichž byly vykazovány stavy účtů, nebyly přezkušovány a obsahovaly neúplné a nesprávné údaje. Jako účetní doklady byly v některých případech použity neověřené dílčí delimitační protokoly. Základní

nedostatky v účetnictví se opakovaly po celou dobu existence s. p. ES.

K bodu A 1c

Inventarizace hospodářských prostředků nebyla při vzniku s. p. ES provedena. Tím je zpochybněno vymezení majetkové podstaty již při vzniku podniku, protože není věrohodně doložena vykázaná výše rozhodujících složek majetku, a to jak v oblasti aktiv, tak i pasiv.

K bodu A 2a

Kontrola zjistila, že MK provedlo prověrku roční účetní závěrky s. p. ES k 31. 12. 1990.

Ze zprávy o této prověrce ze dne 14. 3. 1991 vyplývá, že převod majetku (delimitace) ze s.p. Supraphon nebyl ani k datu prověrky řádně dokončen. V účetnictví se promítly jen dílčí delimitační protokoly a roční účetní výkazy Úč 1A - 12 Výsledovka a Úč 2A - 02 Rozvaha byly vyhotoveny až v průběhu této prověrky a za spolupráce pracovníků revize MK byly jednotlivé údaje pro účetní výkazy upřesňovány.

Přesto byla roční účetní závěrka schválena bez výhrad a bez opatření k nápravě rozhodujících nedostatků (účetní doklady, inventarizace atd.).

Kontrola dále zjistila, že prověrka roční účetní závěrky s. p. ES k 31. 12. 1991 nebyla provedena vůbec. Proto nebylo z úrovně MK provedeno ani hodnocení hospodaření s. p. ES, který za rok 1991 vykázal ztrátu ve výši 4 379 tis. Kčs, ani uložena opatření k nápravě chyb v účetnictví.

Stejná situace se opakovala i po skončení roku 1992. Kontrolu účetní závěrky již prováděl auditor, který ve své zprávě navrhl schválit roční účetní závěrku s výhradou v důsledku neprovedené řádné inventarizace majetku. MK jako zakladatel s. p. ES, který podle § 4 odst. 2 zákona č. 111/1990 Sb., o státním podniku, vykonává funkci orgánu hospodářského řízení, nijak nereagoval na signalizované nedostatky. Naopak v potvrzení o aktualizaci privatizačního projektu s. p. ES ze dne 7. 1. 1993 uvádí, že privatizační projekt byl ověřen a je úplný. Neplnění povinností ověřovat údaje roční účetní závěrky, resp. reagovat na upozornění auditora je o to závažnější, že žádný další orgán v procesu schvalování privatizačního projektu (Ministerstvo pro správu národního majetku a jeho privatizaci) nebo realizace schváleného privatizačního projektu (Fond národního majetku ČR) vykázané údaje o aktivech a pasivech a stanovení výše základního jmění nemá povinnost kontrolovat, pouze je přijímá jako ověřené a správné.

B. Věrohodnost a správnost vykázaného majetku pro privatizaci s. p. ES, a to:

I. V období schvalování privatizačního projektu k 30. 9. 1992

1. S. p. ES porušil:

- a) § 18 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, který ukládá, že rozvaha a zůstatky účtové rozvahy, jimiž se následující účetní období zahajuje, musí navazovat na rozvahu a zůstatky účtů rozvahy, jimiž se účetní období uzavřelo;
- b) § 41 odst. 1 vyhlášky FMF č. 23/1990 Sb., o účetnictví, v němž je stanoveno, že se správnost stavů hospodářských prostředků na účtech ověřuje inventarizacemi, dále § 29 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, účinný od 1. 1. 1992. V něm je uvedeno, že účetní jednotky inventarizací ověřují ke dni řádné a mimořádné účetní závěrky, zda stav majetku a závazků v účetnictví odpovídá skutečnosti.

2. Ministerstvo pro správu národního majetku a jeho privatizaci (dále jen MSNMP) nedodrželo:

- a) usnesení vlády ČR ze dne 23. září 1992 č. 562, o změně v pravidlech vlády ČR, kterými se upravuje projednání a schvalování privatizačních projektů. Bod II/7 přílohy č. 1 tohoto usnesení stanoví, že ministr pro privatizaci předkládá vládě souhrnný materiál obsahující:
 - návrh usnesení vlády,
 - seznam projektů navržených ke schválení a závazné podmínky jejich realizace,
 - důvodovou zprávu obsahující přehled o způsobu a výsledcích dosavadního projednávání projektů zařazených v seznamu.

O d ů v o d n ě n í:

K bodu B I 1a

Kontrola zjistila, že účetní rozvaha k 31. 12. 1991 přiložená jako součást privatizačního projektu vykazuje nesprávné zůstatky u řady syntetických účtů.

Např. účet 010 - základní prostředky měl kontrolou zjištěným pohybem dle účetních dokladů roku 1991 vykázat stav k 31. 12. 1991 ve výši 6 090 tis. Kčs. V rozvaze je uvedena částka 7 499 tis. Kčs.

Vedle řady dalších položek se nesprávné zůstatky účtů promítají i do účtu 921 - základní jmění, který vykazuje k 31. 12. 1991 částku 5 090 tis. Kčs namísto správné částky 3 831 tis. Kčs.

Tyto nesprávné a další neprůkazné zůstatky byly přeneseny do zahajovacích účtů rozvahy k 30. 9. 1992, která je součástí privatizačního projektu a z níž jsou čerpány základní údaje o majetku organizace pro privatizační projekt a jeho schválení.

K bodu B I 1b

Kontrola zjistila, že ani v roce 1991 nebyla provedena inventarizace hospodářských prostředků. S. p. ES po celou dobu své existence neprovedl řádnou inventarizaci

hospodářských prostředků, jíž by věrohodně prokázal účetně vykazované stavy těchto prostředků.

Spolu s nedostatky v účetnictví, uvedenými výše, neplnil s. p. ES základní požadavky na věrohodnost a průkaznost vykazované výše a pohybu majetku, k němuž měl právo hospodaření.

K bodu B 2

Kontrola zjistila, že na základě souhrnného materiálu předloženého ministrem pro privatizaci vláda schválila usnesením č. 599 ze dne 21. 10. 1992 privatizační projekt č. 10848 Editio Supraphon, s. p., s tímto rozdělením akcií:

- 3 % RIF (Restituční investiční fond)
- 86 % nabídka hudebním společností
- 1 % vedení a zaměstnanci a. s.
- 10 % přímý prodej
- 1 ks akcie se zvláštními právy pro MK (tzv. "zlatá akcie")

Nabyvatelem 10 % akcií nově založené akciové společnosti má být nakladatelství Bärenreiter Praha, s. r. o. (předkladatel privatizačního projektu).

Kontrola dále zjistila, že schválený privatizační projekt obsahuje další závaznou podmínku prodeje akcií, a to že při uzavření smlouvy s nabyvatelem o prodeji 10 % akcií vloží nabyvatel následně kapitálové investice ve výši 3 mil. Kč upsáním 3 000 ks akcií.

Tím dojde při prodeji 10 % akcií k okamžitému zvýšení podílu nabyvatele na majoritní podíl 55 % akcií společnosti.

Tato důležitá podmínka prodeje (navýšení kapitálu) nebyla v souhrnném materiálu uvedena a nebyla promítnuta do schvalovacích dokumentů vlády, které jsou závazné pro realizaci privatizačního projektu.

II. V období realizace schváleného privatizačního projektu k datu 30. 9. 1993

S. p. ES porušil:

Opatření MF č. j. 281/2020/93 ze dne 1. 1. 1993, které stanoví v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, postup v účetnictví a při inventarizaci majetku a závazků při převodech majetku státu na jiné osoby (zákon č. 92/1991 Sb., v platném znění).

Toto opatření mimo jiné v článku II. přílohy č. 1 ukládá ocenit a evidovat v účetnictví k datu převodu majetku na Fond národního majetku ČR (dále jen FNM) případy uvedené ve schváleném privatizačním projektu jako ostatní hmotná aktiva, která nejsou vedena v účetnictví.

O d ů v o d n ě n í:

S. p. ES vykázal ke dni převodu majetku na FNM jeho hodnotu ve výši 2 713 tis. Kčs.

Kontrola zjistila, že nebyly promítnuty do účetní evidence, a tudíž vykazány v majetku ke dni převodu na FNM tyto položky ze schváleného privatizačního projektu:

- plně odepsané předměty postupné spotřeby v používání v částce 733 tis. Kč,
- výrobní podklady (filmy a ryté desky) v částce 1 985 tis. Kč.

Hodnota předávaného majetku tak byla nesprávně snížena celkem o částku 2 718 tis. Kč.

C. Vypořádání majetku nepoužitelného pro podnikatelské účely

S. p. ES porušil:

Opatření MF č. j. 281/2020/93 článek II. odst. 3 přílohy č. 1, které stanoví, že podnik zachytí v účetnictví snížení majetku nepoužitelného pro podnikatelské účely podle schváleného privatizačního projektu za předpokladu, že bude provedena jeho fyzická likvidace, přecenění, prodej nebo bezplatné předání, a to před převodem majetku na FNM.

O d ů v o d n ě n í:

Vláda ČR ve svém rozhodnutí o privatizaci s. p. ES vyslovila souhlas s likvidací nepoužitelného majetku ve výši 3 600 tis. Kčs s tím, že zisk bude převeden do FNM.

Kontrola zjistila, že s. p. ES v privatizačním projektu do tohoto majetku zařadil blíže nespecifikované "zásoby hudebnin a knih o hudbě staré i 40 let". K datu převodu majetku doložil fyzickou likvidaci tohoto majetku pouze ve výši 1 089 tis. Kč. O rozdíl, tj. 2 511 tis. Kč, snížil majetek jen účetně bez doložení doklady o fyzické likvidaci.

Tímto postupem byla hodnota převáděného majetku na FNM nesprávně snížena o částku 2 511 tis. Kč.

Po započítání částek uvedených v bodu B II tohoto kontrolního závěru činí nesprávné snížení hodnoty majetku 5 229 tis. Kč.

O tuto hodnotu měl být převáděný majetek vyšší, takže celková hodnota převáděného majetku na FNM měla být 7 942 tis. Kč.

Závěr:

Kontrola správnosti privatizace s. p. ES zjistila, že jeho účetní evidence není vedena průkazným a věrohodným způsobem. Dále zjistila, že při vzniku a v průběhu existence s. p. ES nebyla fyzickými inventarizacemi hospodářských prostředků zjišťována jejich skutečná účetní hodnota, takže vymezení majetkové podstaty, které bylo předmětem privatizačního procesu, není rovněž průkazné a věrohodné.

Odpovědné subjekty, tj. s. p. ES, MK a MSNMP neplnily řádně povinnosti uložené jim platnými předpisy a konkretizované v jednotlivých částech tohoto kontrolního závěru.